

MACEDONIAN A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
MACÉDONIEN A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
MACEDONIO A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Monday 22 May 2006 (morning)
Lundi 22 mai 2006 (matin)
Lunes 22 de mayo de 2006 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Коментирајте ЕДЕН од следниве извадоци (поезија или проза):

1. (a)

- КОГА СИ ОТИДЕ КАДИЈАТА дома, ја најде портата затворена, а во конакот веќе беа запалени свеките и светеа прозорците од горните одаи преку решетките. Тропна со железото на портата и бргу се слушна глас однатре:
- 5 — Кој е?
 — Јас сум, Сефедине, — му се кажа кадијата на својот домашен слуга, Сефедина.
- 10 Кадијата си влезе, а на портата ја појави голата глава Сефедин, стар Турчин, разгледа горе-долу по улицата и ја затвори портата. А кадијата се качи на конакот и се најде во една од неговите одаи богато наместена по ориенталски. Се позаврте лево-десно, се огледа на едно огледало и плусна со дланките. Влезе Сефедин.
- 15 — Повеле, кади баба!
 — Викни ја Ајша, Сефедине!
- Сефедин излезе, а кадијата се навали на еден од диваните, па лежерно и длабоко издивна. Намуртен и нерасположен, почна сам да си зборува:
- 20 — Море ќе ги требавам оние трње во Мариово, ако ништо за друго, за инает на оваа гаурка Анѓа. Бре! Тврд милет анани . . . ана. Речиси година и пол ќе помине и никако не кандисува да се потурчи. Жими вера, уште вечер, ако не кандиса, во катран ќе ја сварам . . .
- 25 Не! Не! Таа мора да биде моја анама. Таков цвет Арслан не фрла во катран. Ќе го дотерам татка ѝ, брата ѝ, мајка ѝ, сета нејзина роднина и пред неа ќе го викнам целатот. Рече ли и тогаш „нејкам“, ќе им го тргнам ножот на сите да гледа, а после и нејзе. Така ќе направам.
- 30 Во тие мисли вратата се отвори и на неа се појави стара жена-Турчинка со бела коса, боса на влечки, во широки шалвари. Уште од вратата направи темане и проговори:
- 35 — Повели, кади баба, си ме барал?
 — Те барав, Ајшо, како секоја вечер. Што стана со таа наша гаурка? Ќе прими ли исламот или уште се тегави? Сакам еднаш да се облажам од таа гаурска јаготка. Гледаш што цреша е пезевенката? Ама многу тегава, — ја праша кадијата субашицата Ајша и стана од диванот, та тргна кон неа.
- 40 — Ништо не бидува, кади баба. Како секој ден и денеска. Што не ѝ зборував, што не ѝ ветував.

извадок од романот на Стале Попов, Калеш Анѓа, 1965.

- Коментирајте го начинот на кој авторот ја претставува атмосферата.
- Коментирајте го раскажувачкиот стил во извадокот.
- Кажете ја вашата лична реакција за извадокот.

1. (b)

МАРКО ЦЕПЕНКОВ (1830-1920)

Во бистри, весели зборови
тој ги состави жаловните
поучни приказни со што му
ги разви душите на својот поробен народ.

5 Со трпение го создаде споменикот
собирајќи го од простиот секојдневен
живот од тие што имаа страсни
вообразби од оган на кои тајните
не им беа уништени од тешка работа за други.

10 Ткаејќи ги занесените зборови
околу него, обични но длабоки
овој скромн терзија од Прилеп
се радуваше слушајќи го чукањето
на животот што го тресеше и
15 поттикнуваше неговиот народ.

Им ги препознаваше најдлабоките маки
исто како што дрварот
милувајќи го сеченото дрво
со прстите му ја познава површината.
20 Никогаш не стави непотребен украс
зошто моќните и богатите
не му оставија никаков впечаток.

Со секојдневни зборови
тој ја кажа и приказната за Сласе
25 храбриот и стрпливиот овчар
кој го направи гаволот
да пукни ко костен во пуза
дека не можеше
со сите лоши нешта на овој свет
30 да го фрли Сласета во очај.

од Цим Томев, Фрагменти од една историја, 1990

- Анализирајте го стилот на песната.
- Дискутирајте го начинот на кој песната ја претставува моќта на зборот.
- Коментирајте за начинот на кој поетот го претставува писателот Марко Цепенков.